IX. SPRAWOZDANIE

WYDZIAŁU TOWARZYSTWA

MUZEUM ETNOGRAFICZNEGO

W KRAKOWIE

ZA ROK 1920

(DZIESIĄTY ROK ISTNIENIA MUZEUM)

ADRES TOWARZYSTWA I ZARZĄDU MUZEUM:
KRAKÓW, WAWEL L. 7.

NAKŁADEM TOWARZYSTWA MUZEUM ETNOGRAFICZNEGO
W KRAKOWIE. — CZCIONKAMI DRUKARNI LITERACKIEJ
POD ZARZĄDEM L. K. GÓRSKIEGO. — 1921.

ZAPROSZENIE.

Wydział Towarzystwa Muzeum etnograficznego w Krakowie zaprasza do wpisywania się na Członków Towarzystwa.

Wkładka miesięczna 10 Marek polskich.

Członkowie - założyciele płacą jednorazowo 2.000 Marek polskich.

Wpisowego nie opłaca się.

Upraszamy najuprzejmiej Szanownych Członków Towarzystwa o jednanie nowych Członków i zbieranie przedmiotów muzealnych.

Zwracamy uwagę na str. 15.

Wydział.

Pomimo szczupłych środków, jakiemi Towarzystwo rozporządza, zbiory muzealne powiększają się i Muzeum rozrasta się z roku na rok.

Dwie sale na parterze, największe, jakiemi rozporządzamy, zostały umeblowane, urządzone i otwarte dla zwiedzającej publiczności. Umieszczono w nich okazy budownictwa i sprzętów mieszkalnych, oraz odzieży, haftów i sztuki ludowej polskiej. Pozostaje jeszcze tylko jedna ostatnia sala, w której dotąd, dla braku środków na urządzenie jej, był magazyn eksponatów, a w której w roku 1921 rozmieszczone zostaną przedmioty wystawowe. Z chwilą ukończenia urządzenia tej sali, zajęte będą wszystkie lokalności, przeznaczone na pomieszczenie Muzeum etnograficznego na parterze i na pierwszem piętrze w budynku pod Nr 7 na Wawelu. Będzie można rozmieścić jeszcze kilka szaf i gablot tu i owdzie po salach i wreszcie staniemy wobec braku miejsca, potrzebnego na rozmieszczenie zbiorów. Niema też obecnie miejsca na czytelnię, pracownie, potrzebne koniecznie do pracy nad konserwowaniem i instalowaniem zbiorów, niema miejsca na kancelarję Zarządu. Gdy nadto Zarząd restauracji Wawelu zwrócił nam uwagę, że niezadługo będzie musiał zająć dla własnej potrzeby budynek, w którym mieści się obecnie Muzeum etnograficzne i że w krótkim czasie ma zamiar przystąpić do odnowy gruntownej tego gmachu, Towarzystwo nasze stoi wobec faktu, że wkrótce straci teraźniejszy lokal na pomieszczenie Muzeum.

Wprawdzie kontraktem najmu z dnia 30 czerwca 1916, zawartym z Wydziałem krajowym, na mocy uchwały Sejmu galicyjskiego z dnia 2 marca 1914 r., Muzeum etnograficzne otrzymało na pomieszczenie swych zbiorów zajmowany dzisiaj lokal do użytku aż do 1 lipca 1936 roku, jednakże na mocy art. IV tego kontraktu, może być ten kontrakt najmu wypowiedziany wcześniej, każdego czasu, byle trzy lata naprzód. W tym czasie Towarzystwo nasze musi poczynić starania o uzyskanie odpowiedniego pomieszczenia na Muzeum etnograficzne, musi nowy lokal urządzić i zbiory przenieść.

Z tą troską o pomieszczenie Muzeum, schodzi się troska druga, o utrzymanie tego Muzeum.

Zajmujemy dzisiaj na cele muzealne 34 ubikacyj na parterze i pierwszem piętrze. Utrzymanie tak obszernego lokalu (który dzisiaj już jest za mały) w stanie używalności, utrzymanie należytego porządku i czystości (obsługi), odpowiednie ogrzanie w zimie, aby zbiory uchronić od uszkodzenia, wreszcie utrzymanie chociażby dwóch, trzech funkcjonarjuszy, potrzebnych do ciągle wzrastającej pracy w Muzeum, przechodzi siły Towarzystwa, liczącego zaledwo 155 członków zwyczajnych, płacących wkładki (bo 53 członków założycieli uiściło wkładki jednorazowo, ulokowane w sprzętach muzealnych). Dzisiaj wszystkie dochody roczne Towarzystwa nie pokrywają nawet wynagrodzenia odpowiedniej służby i kosztów potrzebnego opału. Wobec braku funduszów nie jest w Muzeum naszem wszystko tak, jak być powinno, a dzisiejszy kustosz nietylko kieruje sprawami Muzeum, prowadzi kancelarję, jest preparatorem, ale musi najczęściej spełniać czynności służącego: przenosić szafy i gabloty, zamiatać i kurze ścierać. A w zimie, gdy niema czem palić i niema kto palić, marznie, chcąc chociażby najpilniejsze załatwić sprawy.

Wydział Towarzystwa zastanawiał się poważnie nad temi kwestjami i powziął myśl starania się o upaństwowienie Muzeum. Starania w tym kierunku zostały wstrzymane tylko z powodu stosunków w naszem państwie. W lecie 1920 roku musieliśmy się bronić przed najazdem bolszewików, później nieuregulowane stosunki finansowe nie pozwoliły nam energiczniej zająć się tą żywotną sprawą. Jednakże najbliższe Walne Zgromadzenie Członków naszego Towarzystwa musi w tej kwestji powziąć jakieś uchwały i dać Wydziałowi wskazówki do dalszego postępowania.

Rozrost zbiorów muzealnych zawdzięczamy tylko składanym darom, jest zatem tylko przypadkowym. Ażeby zbiory kompletować, ażeby je gromadzić systematycznie, według wytycznej myśli, według pewnej zasady, musi się je zakupywać tam, gdzie nie można ich otrzymać w podarunku. Na to potrzeba znowu pieniędzy, których Zarząd Muzeum nie posiada, na co już w sprawozdaniu z czynności z roku 1919 zwrócono uwagę.

Muzeum nasze ukończyło dziesięć lat istnienia, dziesięć lat ustawicznej, celowej, usilnej pracy, ciągłych zabiegów i starań o rozrost tej nowej placówki naukowej w Krakowie, bezustannych trosk o zabezpieczenie istnienia Muzeum, o zapewnienie mu trwałości. A praca była ciężka, trudna i wytężająca, gdyż tylko trzy lata przebyło Muzeum przed wojną, a zaraz prawie w pierwszych chwilach jego rozwoju nadeszły „siedm lat chudych i głodnych". To też jeśli dzisiaj pochwalić się możemy owocami tej pracy, to zaprawdę dumni jesteśmy z dokonanego dzieła.

Zostało w tym czasie odrestaurowanych z ruiny 34 ubikacyj na parterze i pierwszem piętrze, w budynku, gdzie mieści się Muzeum, sprawiono kilkadziesiąt szaf i gablot, zgromadzono i rozmieszczono kilkanaście tysięcy przedmiotów, stworzono bibljotekę fachową, obejmującą wszystkie wybitniejsze dzieła polskie z dzie-

dziny etnografji, zebrano tysiące fotografij i rysunków, jednem słowem, bardzo drobnemi środkami stworzono poważną placówkę naukową, stworzono przybytek, gdzie odwieczna kultura ludu naszego została zgromadzona, przedstawiona i zachowana od zatracenia.

Jakkolwiek zainteresowanie się społeczeństwa naszego Muzeum etnograficznem w Krakowie wzrasta ciągle, jak to przedstawia poniżej zamieszczone zestawienie cyfrowe całego ruchu w Muzeum w ciągu lat dziesięciu, przecież dla tak ważnej instytucji, rozwijającej się znakomicie, poparcie to nie jest wystarczającem, poparcie to jest wprost małem wobec dzisiejszych stosunków ekonomicznych, wobec gwałtownej potrzeby ratowania od zagłady tych zabytków dawnej kultury ludu naszego, które jeszcze ocalały wśród strasznej wojennej zawieruchy, jaka przewaliła się przez naszą ojczyznę i wobec tej uzasadnionej obawy, że układające się po wojnie stosunki życiowe ludu naszego zatracą wkrótce i zatrą nawet ślady tej rodzimej naszej a dawnej kultury.

Cały ruch, całe życie, cały postęp w Muzeum w ciągu lat dziesięciu przedstawia się cyfrowo jak następuje:

Rok	Członków czynn. dożyw.	Liczba		Dochodów i wydatków w markach	Zwiedziło Muzeum	
		ofiarodawców	darów		osób	wycieczek
1911	59 + —	36	445	2489·57	1705	26
1912	66 + 6	69	441	2012·50	622	12
1913	118 + 14	65	902	5096·06	1275	16
1914	118 + 16	37	363	6569·56	3565	9
1915	118 + 16	13	177	2676·16	1741	8
1916	84 + 20	32	319	5845·13	5388	41
1917	96 + 25	16	87	3867·18	4935	29
1918	104 + 30	22	223	5839·46	5600	42
1919	162 + 39	15	175	15812·36	7775	96
1920	155 + 53	9	632	119100·26	9413	89

Z zestawienia tego widzimy, że w ubiegłem dziesięcioleciu 314 osób złożyło w Muzeum dary w ilości 3764 przedmiotów, czyli rocznie przeciętnie po 376 przedmiotów; zwiedziło Muzeum 42.019 osób, a więc rocznie po 4.201 osób i zainteresowanie się zbiorami etnograficznemi szybko wzrasta, o czem przekonywują nas ostatnie trzy lata. Mniej korzystnie przedstawia się jednak ta okoliczność, że pomimo dziesięcioletniego istnienia Muzeum etnograficznego, Towarzystwo, utrzymujące to Muzeum, potrafiło skupić w swojem gronie zaledwie 208 osób, podczas gdy należało się spodziewać, że będziemy liczyć członków na tysiące. Również dzie-

sięcioletnie dochody wykazują zaledwie kwotę 163.505·51 marek, a więc przeciętnie tylko 16.350 marek rocznie, z czego, jak to coroczne zamknięcia rachunkowe wykazują, tylko na restaurację gmachu, w którym mieści się Muzeum, wydano 22.531·79 marek, a na sprawienie sprzętów (szaf, gablot, stołów i t. p.) 78.167·21 Mk.

Muzeum zgromadziło dotychczas zbiory miljonowej wartości, ale dla utrzymania tych zbiorów, dla utrzymania potrzebnego porządku w lokalu, dla odpowiedniego pomieszczenia ich i uprzystępnienia zwiedzającym i badaczom, potrzeba koniecznie środków materjalnych, potrzeba odpowiednich funduszów. O udzielenie nam poparcia materjalnego zwracamy się do Szanownych Ziomków naszych. Raczcie zwiedzić nasze zbiory, przypatrzyć się naszej pracy i gdy zobaczycie, że zasługują na poparcie, nie żałujcie grosza, nie żałujcie poparcia instytucji, która została utworzona na pożytek i chlubę Ojczyzny naszej.

Praca w Muzeum.

W roku sprawozdawczym odbywała się praca w Muzeum tylko w cieplejszych miesiącach, bo w zimie, dla braku opału, przerwane zostało wszelkie wydatniejsze zajęcie.

Ponieważ przy pomocy Wysokiego Rządu mogliśmy sprawić kilka szaf i gablot, rozmieściliśmy w dwóch salach parterowych kilkaset przedmiotów i mamy nadzieję, że w roku następnym wszystkie sale muzealne będą ostatecznie urządzone i otwarte dla zwiedzającej publiczności.

Prowadzono także w dalszym ciągu inwentaryzowanie zbiorów, które jednakże idzie zbyt powoli dla braku stałego, płatnego współpracownika.

Zbiory.

Zbiory nasze powiększyły się w tym roku bardzo cennemi przedmiotami, dzięki darom WPani Heleny Dąbczańskiej ze Lwowa, która obdarzyła Muzeum etnograficzne 305 przedmiotami, przeważnie z Huculszczyzny, i dzięki darom WPani Cecylji Śniegockiej ze Lwowa, która ofiarowała do Muzeum 259 przedmiotów, przeważnie strojów ludowych, pochodzących prawie z całego obszaru dawnej Rzeczypospolitej Polskiej.

Dalej ofiarowali: P. Stefan Kołomłocki w Krakowie, dzban i banię ze szczytu dachu z Maniów pod Czorsztynem, talerz gliniany z Nowego Targu, obraz na szkle z Milówki pod Żywcem, koszyczek na grzyby z Zarytego, dwie miski, ryneczka, kaganek, spinkę mosiężną, wrzeciono i placek owsiany z Podhala, ramka do obrazu, kogutek gliniany, krzyż z deseczek i Mękę Pańską we flaszce z pod Krakowa, wreszcie drewnianą łyżkę i widelec z Rosji; — P. Lewakowska Janina darowała koszulę kobiecą i grzebień drewniany z gminy Lemiesze, powiat Kozielec,

gubernja czernichowska; — P. Grabowska Wanda dała koszulę kobiecą i gorset ze Starego Myszyńca na Kurpiach; — P. Anna Rodziewicz ofiarowała kaptur, używany w lecie przeciw komarom we wsi Kieremskoje, w gubernji jenisejskiej na Syberji; — P. Lesiecki Rudolf różdżkę weselną, figurkę P. Jezusa i cztery pisanki z pod Zamościa; — P. Łuszczkiewiczowa darowała huculski krzyż drewniany i bronzowy z pod Mołotkowa. — P. Jakubowski Stanisław przyniósł 19 wycinanek ze wsi Hruszowej w powiecie drohobyckim.

Wogóle otrzymało Muzeum etnograficzne od 9 osób 632 przedmioty, a mianowicie zbiory powiększyły się o 9 sprzętów domowych, 18 naczyń domowych, 1 narzędzie rzemieślnicze, 284 sztuk odzieży, 5 tabakierek, pierścionków, grzebieni, kapciuchów, 82 przedmiotów ze sztuki ludowej, 230 przedmiotów do kultu, 2 instrumenta muzyczne i 1 zabawkę.

Wszystkim, wyżej wymienionym ofiarodawcom, składamy za ofiarowane dary serdeczne podziękowanie i prosimy gorąco całe społeczeństwo nasze o dalszą pamięć o Muzeum etnograficznem na Wawelu.

Bibljoteka

powiększyła się w roku 1920 o 53 dzieł i broszur w 53 tomach, wartości 460 Mk 20 fen. Obecnie liczy bibljoteka muzealna 903 dzieł i broszur w 1166 tomach, wartości 3204 Mk 80 fen., według cen przedwojennych. Rzeczywista wartość tej bibljoteki wynosi dzisiaj kilkadziesiąt tysięcy marek.

Zakupiliśmy do bibljoteki w tym roku zaledwie jedno dzieło, a wszystkie inne pochodzą z darów Czcigodnych naszych przyjaciół. I tak podarował p. prof. Jan St. Bystroń, p. Kazimierz Jodłowski, p. Jan Orczykowski i p. W. Wańczura po 1 dziele, p. prof. Juljan Talko-Hryncewicz 5, p. prof. Juljusz Zborowski 8, p. prof. Włodzimierz Demetrykiewicz 9, a p. Seweryn Udziela 28 dzieł i broszur. Nadto Szanowna Redakcja „Gazety Podhalańskiej“ nadesłała do bibljoteki naszej wiele wycinków z różnych czasopism.

Wszystkim tym, wyżej wymienionym dobrodziejom naszym, składamy najpowinniejsze podziękowanie.

Goście.

W roku 1920 było Muzeum etnograficzne otwarte przez 167 dni. W tym czasie zwiedziło je 9413 osób, to jest przeciętnie 56 osób każdego dnia. Najwięcej zwiedzających mieliśmy w Muzeum w czerwcu, bo 1794 osób i w maju 1598 osób, najmniej w grudniu 226 i w styczniu 323 osoby. W porównaniu z rokiem poprzednim liczba osób, zwiedzających Muzeum, podniosła się o 1638 osób.

Wycieczek było w Muzeum 89, liczących 3493 osób. Między wycieczkami było 46 z Krakowa, 12 z byłej Galicji, 20 z byłego Królestwa Polskiego, 7 z Poznańskiego, a z innych stron Polski 4.

Fundusze.

Najpowinniejsze podziękowanie złożyć musimy Wysokiemu Ministerstwu wyznań religijnych i oświecenia publicznego i Wysokiemu Ministerstwu kultury i sztuki za znaczne subwencje, jakiemi obdarzyli Muzeum nasze w roku 1920. Za subwencje te sprawiliśmy kilka szaf i gablot na pomieszczenie zbiorów i przy tej pomocy umeblowaliśmy trzecią salę na parterze. Towarzystwo nasze uzyskało też subwencje z kilku Związków gospodarczych, także od Świetnej Rady miasta Krakowa i Dyrekcji Kasy oszczędności miejskiej. Tę pomoc finansową zawdzięczamy, jak co roku, zabiegom WP. prof. Franciszka Bujaka, WP. prof. Adama Wrzoska, WP. Zofji z Pietrażyckich Tomickiej, WP. Dra Włodzimierza Antoniewicza i wielu innym przyjaciołom naszym. Na tem miejscu składamy im za tę pomoc stokrotne dzięki.

Fundusze, jakiemi dysponowaliśmy w roku sprawozdawczym, na oko zdają się być duże. Ze względu jednak na wartość pieniądza, były one mniejsze, niż dochody skromne w pierwszych latach istnienia Muzeum. To też Wydział nie ustaje w staraniach o pozyskanie większych subwencyj rządowych, aby mógł podołać zwiększającym się bezustannie, wskutek szalonej drożyzny, wydatkom.

ZESTAWIENIE RACHUNKÓW

za czas od 1 stycznia do 31 grudnia 1920 roku.

Dochody.

Wkładki członków:		
a) założycieli	2620·— Mk	
b) zwyczajnych	1872·03 „ =	4492·03 Mk
Subwencje:		
a) Ministerstwo W. R. i O. P.	81000 Mk	
b) „ Kult. i Sztuki	14000 „	
c) Związek ekonom. Kółek roln.	5000 „	
d) Tow. „Gazol“ we Lwowie	3500 „	
e) Galic. Spółka zbytu bydła	2100 „	
f) Rada miasta Krakowa . .	1400 „	
g) Związek hodowli drobiu .	1400 „	
h) Kasa Oszcz. miasta Krakowa	560 „ =	108960·00 Mk
Wstępy do Muzeum		4802·79 „
Różne		845·44 „
	Razem . .	119100·26 Mk

Wydatki.

Niedobór z roku 1919	300·16	Mk
Restauracja gmachu	6646·—	„
Utrzymanie budynku	665·—	„
Sprzęty i urządzenia muzealne	64136·50	„
Sprzęty gospodarskie	568·69	„
Zakupno przedmiotów do Muzeum	3049·80	„
Instalacja i konserwacja zbiorów	1403·65	„
Bibljoteka	658·—	„
Opał	11215·74	„
Remuneracje pracowników w Muzeum	14493·—	„
Służba i dyżury	2864·10	„
Druki	1616·—	„
Spłaty długów i procentów	1505·61	„
Wydatki kancelaryjne i porta	413·58	„
Różne	3761·70	„
Razem	113297·53	Mk
Saldo książkowe (gotówka)	5802·73	„
Długi w Kasie oszczędności	2800·—	„

ZESTAWIENIE.

Dochody		119100·26 Mk
Wydatki	113297·53 Mk	
Długi	2800·— „	= 116097·53 „
Nadwyżka		3002·73 Mk

FUNDUSZE SPECJALNE

I. Na studja nad strojami i zdobnictwem ludowem.

Dochód.

Gotówka z r. 1919 (879·32 K) =	615·52	Mk
Narosłe odsetki	21·48	„
Razem	637·—	Mk

Wydatek.

Za rysunki haftów	10·—	Mk
Pozostała gotówka	627·—	Mk

II. Na wydawnictwo polskich haftów kolorowych.

Dochód.

Gotówka z r. 1919 (10893·38 K) = ...	7625·36 Mk
Narosłe odsetki	191·39 „
Gotówka pozostała na rok 1921	7816·95 Mk

W Krakowie, dnia 31 grudnia 1920.

Skarbniczka:
Marja Jarnuszkiewiczowa.

Przewodniczący:
Prof. Juljan Talko-Hryncewicz.

Komisja rewizyjna:

Prof. Dr Jan Łoś. *Dr Edmund Długopolski.*
Leopold Węgrzynowicz.

Członkowie.

Liczba członków-założycieli, płacących jednorazowo po 200 marek, zwiększyła się o 14, bo wpisali się: P. T. Dąbczańska Helena, Eljasz-Radzikowska Wanda, Frankowski Eugenjusz, Horodyński Zbigniew, Januszewski Marjan, Kłębkowski Kazimierz, Kosińska Marja, Malanowicz Leon, Pacynowa Stanisława, Pogonowska Joanna, Stowarzyszenie Nauczycielek w Krakowie, Udziela Mieczysław, Udzielanka Stanisława Wanda i Willerowa Olga. Liczba członków założycieli wynosi obecnie 53.

Członków czynnych liczy Towarzystwo 155, to jest o 7 mniej, niż w roku ubiegłym.

Śmierć nieubłagana zabrała nam dwóch członków, prawdziwych przyjaciół Muzeum. Ś. p. Aleksander Kunze, kapitan wojsk polskich, zbierał i znosił do Muzeum naszego, co tylko mógł, od lat szeregu i wzbogacił zbiory nasze wielu cennemi darami. Ś. p. Józef Kantor, profesor gimnazjalny, autor kilku prac etnograficznych, dzielny pracownik na południowych kresach naszych, zmarł po bardzo krótkiej chorobie, w pełni sił męskich. Cześć Ich pamięci!

Skład Towarzystwa.

Wydział:

Przewodniczący: Talko-Hryncewicz Juljan.
Zastępca: Ks. Fijałek Jan.
Skarbniczka: Jarnuszkiewiczowa Marja.
Sekretarz: vacat.
Kustosz: Udziela Seweryn.

Członkowie:

Estreicher Stanisław,
Ostrowski Witołd,
Sawicki Ludomił.

Członkowie-założyciele:

Hr. Badeni Henryk Stanisław.
Bujak Franciszek.
Bujak Jan.
Bujakówna Anna.
Chrzanowska Anna.
Chrzanowska Wanda.
Chrzanowski Ignacy.
Cieńska Tadeuszowa.
Dąbczańska Helena.
Dziewulska Antonina.
Dziewulski Stefan.
Eljasz-Radzikowska Wanda.
Frankowski Eugenjusz.
Galewska Wanda.
† Galewski Stefan.
Bar. Götz-Okocimski Jan.
Horodyński Zbigniew.
Januszewski Marjan.
Jarnuszkiewiczowa Marja.
Kłębkowski Kazimierz.
I. Koło Tow. Szkoły Ludowej w Krakowie.
Komornicki Stefan.
Kosińska Marja.
Konopczyńska Jadwiga.
Kostanecki Kazimierz.
Malanowicz Leon.
Muzeum lubelskie.
Mysłowski-Rawicz Ksawery.
Natanson Władysław.
Nowicki Franciszek.
Pacynowa Stanisława.
Piłsudski-Giniatowicz Stefan.
Pogonowska Joanna.
Ptaśnik Jan.
Rada powiatowa chrzanowska.
Rada powiatowa nowosądecka.
Radoński Feliks,
Radońska Marja.
† Rothert Władysław.
Semkowicz Władysław.
Słomczyna Melania.

Stowarzyszenie Nauczycielek w Krakowie.
Talko-Hryncewicz Juljan.
Tomicki Stanisław.
† Udziela Edmund.
Udziela Mieczysław.
Udzielanka Stanisława Wanda.
Udziela Seweryn.
Udzielina Helena.
Willerowa Olga.
Wrzosek Adam.
Ks. Zalasiński Andrzej.
Zarząd Główny Tow. Szkoły Ludowej.

Członkowie zwyczajni:

Antoniewicz Włodzimierz, Dr, prof., Warszawa.
Bałaban Józef, dyr. szkoły wydz., Lwów.
Bałabanowa Marja, dyr. szkoły wydz., Lwów.
Barwik Stanisław, Lwów.
Barwikowa Róża, Lwów.
Bąkowski Klemens, Dr, adwokat, Kraków.
Bielak Franciszek, prof. gimn., Kraków.
Bieliński Stanisław, dyrektor elektrowni, Kraków.
Bienkowski Piotr, Dr, prof. Uniw., Kraków.
Biernacka-Rudnicka Halina, Warszawa.
Bobkowska Wanda, Kraków.
Bogdanowiczowa Jadwiga, Lwów.
Brzostyński Adam Marjan, sędzia, Kraków.
Bujakówna Ewa, Warszawa.
Bujak Jakób, Warszawa.
Byk Eleazar, Dr, Lwów.
Bystroń Jan Stanisław, Dr, prof. Uniw., Poznań.
Bystrzonowski Antoni, Ks., Dr, prof. Uniw., Kraków.
Chilewski Maksymiljan, Dr, Kraków.
Chudyba Stanisław, Ks., Kraków.
Czynciel Celestyn, inżynier, Kraków.
Długopolski Edmund, Dr, prof. gimn., Kraków.
Długoszewski Włodzimierz, Kraków.
Domagalska Marja, dyr. szkoły wydz., Kraków.
Domiczek Karol, Lwów.
Drexlerówna Luna, Lwów.
Duda Franciszek, Dr, adjunkt Archiw. kraj., Kraków.
Dymek Janusz, Kraków.
Ebenberger Adam, inżynier, Lwów.
Eljasz-Radzikowska Marja, artystka-malarka, Kraków.
Estreicher Stanisław, Dr, prof. Uniw., Kraków.
Fijałek Jan, Ks., Dr, prof. Uniw., Kraków.

Fonferkowa Eda, żona lekarza, Chrzanów.
Fonferko Edward, Dr med., Chrzanów.
Fryze Stanisław, inżynier, Lwów.
Gajczak Kazimierz, dyrektor elektrowni, Sosnowiec.
Galewska Wanda, Warszawa.
Galewski Tadeusz, Warszawa.
Gallenhofer Helena, naucz., Jurczyce.
Garanówna Teresa, naucz., Wola Łużańska.
Gawroński Andrzej, Dr, prof. Uniw., Lwów.
Godlewski Emil, Dr, prof. Uniw., Kraków.
Gołąb Juljan, Ks., Dr, proboszcz, Łodygowice.
Górski Ludwik Karol, dyrektor drukarni, Kraków.
Gross Adolf, Dr, adwokat, Kraków.
Halberstadt Hilary, Warszawa.
Hallerówna Anna, Jurczyce.
Henzler Józef, sekretarz urzędu telegr., Kraków.
Jakubiec Jan, Dr, prof. gimn., Kraków.
Jakubowski Stanisław, prof. szkoły realn., Kraków.
Januszkiewicz Roman, inżynier, Lwów.
Jarnuszkiewiczowa Marja, Kraków.
Jaworska Marja, Lwów.
Kaczmarczyk Józef, Ks., Dr, prof. Uniw., Kraków.
Kaczmarczyk Kazimierz, Dr, Poznań.
† Kantor Józef, prof. gimn., Kraków.
Karasiński Tadeusz, Lwów.
Koło artystek i literatek, Kraków.
Komorowski Bolesław, Dr med., Kraków.
Korngutówna (Kallas) Aniela, literatka, Lwów.
Korzeniowska Wanda, Lwów.
Kosch Teodor, Dr, adwokat, Kraków.
Kowalska Stanisława, Borysław.
Kozłowski Stanisław, inżynier, Lwów.
Kozubski Jan, Dr, Kraków.
Kłębkowska Bronisława, Kraków.
Kramsztyk Zygmunt, Dr, Warszawa.
Krzyształowicz Franciszek, Dr, prof. Uniw., Kraków.
Kulig Zygmunt, Ks., prof. gimn., Kraków.
Kunzek Henryk, Kraków.
Kuncewicz Cecylja, przełożona gimn., Zamość.
Kutrzeba Stanisław, Dr, prof. Uniw., Kraków.
Kwiatkowska Zara, Kraków.
Kwiatkowski Jan, Kraków.
Kwiatkowski Józef, kustosz Muzeum Narod., Kraków.
Kwiatkowski Ludwik, inżynier Lwów.
Leichtfriedowa Stanisława, Kraków.
Łoś Jan, Dr, prof. Uniw., Kraków.
Ługowski Michał, Lwów.
Mach Marjan, Rudawa.

Maciejowski Zygmunt, dyr. gimn., Warszawa.
Makarewiczowa Helena, Kraków.
Maślanka Franciszek, poseł na Sejm, Warszawa.
Morecka Jadwiga, Kraków.
Muzeum im. Hr. Dzieduszyckich, Lwów.
Nitsch Alma, Kraków.
Nitsch Kazimierz, Dr, prof. Uniw., Kraków.
Ognisko Nauczycielskie, Skawina.
Ognisko Nauczycielskie, Swoszowice.
Opęchowski Edward, dyr., Warszawa.
Orszulski Teofil, prof., Kraków.
Ostrowski Witołd, inspektor Stowarzyszeń przem., Kraków.
Paraszczakówna Olga, Kraków.
Paszkiewicz Tadeusz, Dr, sędzia, Nowy Targ.
Pec Edward, Dr, dyr. skarbu okręg., Kraków.
Pelczarski Henryk, Lwów.
Pelczarski Władysław, inżynier, Lwów.
Piasecki Eugenjusz, Dr, prof. Uniw., Poznań.
Picharski Kazimierz, Lwów.
Piotrowski Kazimierz, budowniczy, Krzeszowice.
Piotrowska Zofia, Krzeszowice.
Pruszyński Zenon, właściciel zakładu litogr., Kraków.
Rada miejska, Przemyśl.
Ramułtowa Stanisława, Bykowce.
Reut Marja, Piotrków.
Rogoyski Kazimierz, Dr, prof. Uniw., Kraków.
Rosenblatt Emanuel, Dr, prof. Uniw., Kraków.
Rostafiński Józef, Dr, prof. Uniw. Kraków.
Rotblattówna Róża, Warszawa.
Rubczyńska Stanisława, Lwów.
Rubczyński Władysław, inżynier, Lwów.
Ruśkiewicz Tomasz, inżynier, Warszawa.
Sawicki Ludomił, Dr, prof. Uniw., Kraków.
Schlosserówna Karolina, dyrektorka szkoły, Kraków.
Scisłówna Anna, dyrektorka szkoły, Skawina.
Sieniatycki Maciej, Ks., Dr, prof. Uniw., Kraków.
Słomka Jan, dyr. gimn., Opatów.
Smolka Franciszek, radca sądowy, Nowy Targ.
Stobiecki Stefan, inżynier, Kraków,
Stokłosińska Elżbieta, Kraków.
Straszewski Kazimierz, dyrektor, Siersza Wodna.
Sulikowski Tadeusz, Kraków.
Sulimirski Wit, Lwów.
Sułowski Tadeusz, dyrektor, Warszawa.
Szaynok Władysław, inżynier, Lwów.
Szczerbiński Jan, Dr, Dębica.
Szemik Wojciech, Ks., prof., Kraków.
Szeptycka Jadwiga, hr., Przyłbice.

Tomicka Jadwiga, Lwów.
Tomicki Józef, Lwów.
Treter Bogdan, Kraków.
Tyrankiewicz Helena, Kraków.
Udziela Maryan, Dr, inspektor sanitarny, Lwów.
Udziela Seweryn, (młodszy), prof. gimn., Września.
Udzielanka Zofia, naucz., Kraków.
Wańczura Alojzy, inspektor szkolny, Lwów.
Warchałowski Antoni, Kraków.
Wardzała Jan, naczelnik stacji kolej., Nowy Targ.
Wasung Jan, Lwów.
Węgrzynowicz Leopold, prof. gimn., Kraków.
Węgrzynowski Lesław, Dr med., Lwów.
Wielżyński M., inżynier, Lwów.
Witkiewicz Kazimierz, bibljotekarz Muzeum przemysł., Kraków.
Włodek Jan, Dr, Kraków.
Włodkowa Zofia, Kraków.
Wójcik Stanisław, prof., Kraków.
Wójtowicz Władysław, Ks., proboszcz, Węglówka.
Wróblewski Bolesław, inspektor żandarmerji, Warszawa.
Zawadzka Marja, Kraków.
Zborowski Juljusz, prof. gimn., Kraków.
Związek włóczęgów, Kraków.
Żurawski Kazimierz, Dr, prof. Uniw., Warszawa.
Żurowski Józef, konserwator, Kraków.

Czego nam potrzeba do zbiorów Muzeum etnograficznego?

Muzeum etnograficzne pragnie odtworzyć życie ludu, jakiem ono jest w dniu powszednim i świątecznym — w chwili radości i w chwili smutku — gromadzi więc przedmioty (lub ich rysunki), jakich lud używa w pewnej miejscowości i jakie posiada. Najpożądańsze są przedmioty naturalne, a gdy ich nie można dostarczyć, trzeba je zastąpić modelami, malowidłami, rysunkami i fotografjami.

Do zbiorów muzealnych potrzebne są:

1. Modele, rysunki i fotografje kościołów, cerkwi i bożnic drewnianych i takichże dzwonnic, kapliczek, chat, spichlerzy, młynów, tartaków, foluszów i t. d.

2. Okazy, modele, rysunki i fotografje sprzętów, jak: skrzyń, łóżek, kołysek, stołów, stołków, ław, półek, szafek na naczynia, sąsieków i t. d., obrazy malowane na szkle, drewnie lub płótnie, zamki, kłódki i t. p.

3. Okazy, rysunki i fotografje naczyń: garnków, misek, dzbanków, cebrzyków, konewek, beczek, łyżek, noży, nożyków, czerpaków, stępek, kaganków, lichtarzy i t. p.

4. Okazy, modele, rysunki i fotografje narzędzi rzemieślniczych i rolniczych, a więc: kądziele, kołowrotki, międlice, cierlice, warsztaty tkackie, garncarskie, kuśnierskie — pługi, brony, żarna, łopaty, widły, biczyska — uprząż na konie i jarzma na woły, wozy, sanie, — stępy, przyrządy do wytłaczania oleju i t. d.

5. Okazy, rysunki i fotografie strojów codziennych i świątecznych, letnich i zimowych, dziecięcych, męskich i kobiecych.

6. Okazy, rysunki i fotografje przedmiotów, służących do ozdoby mieszkania i ubrania, n. p. różnych „światów" z opłatków, pająków ze słomy, ptaków z jaj lub makówek, wycinanek z papieru — pierścieni, szpilek, spinek, krzyżyków, medalików, lasek, tabakierek, bukietów i t. p.

7. Okazy, rysunki i fotografje przedmiotów, związanych z uroczystościami, jak: szopki, gwiazdy, turonie, kozy, podłaźniki, ogródki czyli wózki wielkanocne, wieńce dożynkowe, wiązki ziela święconego, palmy, różdżki weselne, kołacze, korowaje, pisanki wielkanocne i t. p.

8. Instrumenta muzyczne: więc piszczałki, różne trąby i trąbity, skrzypki własnego wyrobu, liry, kobzy, rogi, gwizdawki gliniane i t. p.

9. Laski czyli kule wójtowskie, laski z karbami (na karbach liczą kopy zwożone z pola do stodoły i t. p.), oznaki cechowe (cechy), przezmiany i t. p.

10. Zabawki dziecięce: piłki, grzechotki i różne inne wymyślane lub używane przez dzieci.

11. Wreszcie wszelkie inne przedmioty, których tutaj nie wymieniono, a których lud używa lub używał, czy to przy pracy, czy przy zabawie.

12. Rękopisy ze zbiorami pieśni ludowych, zagadek, przysłów, bajek, podań, legend, baśni — z opisami wesel, chrzcin i pogrzebów, dożynków i innych zwyczajów ludowych. Fotografje ludu przy pracy i zabawie, fotografje uroczystości ludowych i t. p.

* *
*

Gdyby w każdym powiecie znalazła się przynajmniej jedna osoba, którаby zajęła się zbieraniem przedmiotów w swojej okolicy dla Muzeum etnograficznego, zainteresowała tą sprawą znajomych swoich i zachęcała ich do współdziałania, to wkrótce Muzeum etnograficzne mogłoby zadośćuczynić wymaganiom i potrzebom naukowym, a społeczeństwo polskie mogłoby być dumne, że stworzyło sobie w dawnej stolicy polskiej, w Krakowie, instytucję poważną, pożyteczną i piękną, której mu tak bardzo brakowało.

Sprawę tę gorąco polecamy inteligencji naszej i upraszamy najdrobniejsze nawet przedmioty nadsyłać do Muzeum etnograficznego w Krakowie, Wawel L. 7.